

NAZIV PREDMETA		EKOLOGIJA I				
Kod	PMB506	Godina studija	2			
Nositelj/i predmeta	Prof.dr.sc. Mate Šantić, Doc.dr.sc. Antonela Paladin	Bodovna vrijednost (ECTS)	4			
Suradnici		Način izvođenja nastave (broj sati u semestru)	P	S	V	T
			30	15		
Status predmeta	Obavezan	Postotak primjene e-učenja	20			
OPIS PREDMETA						
Ciljevi predmeta	Osnovna zadaća predmeta je razumijevanje odnosa između organizama i njihovog okoliša koje je neophodno je za tumačenje svih životnih procesa na Zemlji, evoluciju života kao i njegovu raznolikost u prostoru i vremenu. Studenti stječu teoretska znanja iz fundamentalnih ekoloških principa koja su nužan preduvjet za pravilno gospodarenje živim bogastvima na Zemlji.					
Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije potrebne za predmet	Sposobnost primjene elementarnih znanja iz biologije, kemije i fizike					
Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (4-10 ishoda učenja)	Razumijevanje problematike kojom se bavi ekologija Razumijevanje temeljnih principa odnosa između živog svijeta i fizičkog okoliša Sposobnost razlikovanja ekoloških značajki morskih i kopnenih ekosustava Razumijevanje razvitka prilagodbi organizama na specifične uvjete u okolišu Razumijevanje koncepta ekosustava Razumijevanje kako protok tvari i energije povezuje živi i neživi svijet					
Sadržaj predmeta detaljno razrađen prema satnici nastave	<p><u>Predavanje 1. Definicija ekologije, ekološka hijerarhija, podjela ekologije</u> Definicija ekologije, područje bavljenja ekologije kao znanosti, upoznavanje s ekološkom hijerarhijom, kriteriji prema kojima se ekologija može podijeliti u subdiscipline</p> <p><u>Predavanje 2. Život i fizički okoliš, ekološki faktori</u> Objašnjavanje odnosa između živog i neživog svijeta – sličnosti i razlike, definiranje pojma ekoloških faktora, kriteriji za podjelu ekoloških faktora, pojam ekološke valencije</p> <p><u>Predavanje 3. Život na kopnu</u> Koje su ključne značajke kopnenih staništa, koji ekološki faktori dominantno definiraju ekološke uvjete na kopnu i kako se to odražava na raspodjelu i brojnost organizama i populacija u kopnenim staništima.</p> <p><u>Predavanje 4. Život na kopnu, život u moru</u></p>					

Koje su ključne značajke vodenih staništa, koji ekološki faktori dominantno definiraju ekološke uvjete na vodenim staništima i kako se to odražava na rspodjelu i brojnost organizama i populacija u tim staništima.

Predavanje 5. Prilagodbe organizama na uvjete fizičkog okoliša 1

Što obuhvaća ekologija jedinke ili fiziološka ekologija kao ekološka subdisciplina, definicija pojma prilagodbe ili adaptacije, morfološke konvergencije, analogije/homologije, paralelna evolucija

Predavanje 6. Prilagodbe organizama na uvjete fizičkog okoliša 2

Pregled različitih prilagodbi organizama na uvjete u okolišu povezanih s klimom i temperaturom i vodom (izmjena topline i vode između organizama i okoliša, klimatska pravila, osmotski problemi)

Predavanje 7. Prilagodbe organizama na uvjete fizičkog okoliša 3

Pregled različitih prilagodbi organizama na uvjete u okolišu povezanih s energijom (svjetlo, atmosferski plinovi, transformacije ugljika i kisika)

Predavanje 8. Odgovor organizama na promjene u okolišu

Pojam homeostazije, regulacijski, aklimatizacijski i razvojni odgovori organizama na promjene uvjeta u okolišu, prilagođivači i regulatori, ekstremni odgovori na nepovoljne uvjete (migracija, skladištenje, fiziološko mirovanje), znakovi za prepoznavanje promjena uvjeta u okolišu

Predavanje 9. Biološki faktori u okolišu (1)

Kriteriji za kategorizaciju bioloških faktora u okolišu, prilagodbe predatora i plijena (kriptičnost, upozoravajuća obojenost, mimikrija), parazita i domaćina, parazitoida i domaćina, patogena i domaćina, paraziti gnijezda, industrijski melanizam

Predavanje 10. Biološki faktori u okolišu (2)

Mutualizam, komenzalizam, koevolucija

Predavanje 11. Koncept ekosustava, trofičke razine u ekosustavu

Povijesni pregled razvitka koncepta ekosustava, Eltonova piramida brojeva, Lotkin termodinamički pogled na ekosustav, Lindemanova piramida energetske transformacije, Odumova energetika ekosustava, trofičke razine i temeljni procesi u ekosustavu, kriteriji za definiranje trofičkog statusa organizama

Predavanje 12. Proizvodnja i protok energije kroz ekosustav (1)

Primarna i sekundarna produktivnost ekosustava (autotrofna i heterotrofna proizvodnja), fotosinteza i kemosinteza, faktori o kojima ovisi fotosinteza i primarna proizvodnja (usporedba kopno-more), efikasnost fotosinteze,

	<p>efikasnost transpiracije, usporedba primarne proizvodnje u različitim ekosustavima na Zemlji (razlika kopno-more).</p> <p>Predavanje 13. Proizvodnja i protok energije kroz ekosustav (2) Dinamika protoka energije kroz ekosustav, pojam ekološke efikasnosti, duljina hranidbenih lanaca, herbivorni i detrivorni lanci prehrane, brzina prijenosa energije kroz ekosustav (vrijeme zadržavanja, usporedba kopno-more)</p> <p>Predavanje 14. Kruženje tvari kroz ekosustav Asimilacijski i disimilacijski procesi (fotosinteza i respiracija), kruženje vode u ekosustavu, oksidacijsko-redukcijski potencijal ekosustava, ciklusi ugljika, dušika, fosfora i sumpora u ekosutavu.</p> <p>Predavanje 15. Regeneracija hranjiva u ekosustavu Regeneracija hranjiva u kopnenim ekosustavima (trošenje stijena i nastanak tla, detritus i humus, razgradnja biljnih ostataka, detrivori u tlu), regeneracija hranjiva u vodenim ekosustavima, temperaturna stratifikacija vodenog stupca i vertikalno kruženje hranjiva u vodenim ekosustavima, herbivorna i mikroba hranidbena mreža, regeneracija hranjiva u tekućicama, estuariji i slane močvare kao regeneratori hranjiva</p> <p>SEMINARI: Tijekom semestra održava se 4-5 seminara od kojih su neki stalni, dok se drugi mijenjaju i ovise o željama studenata ili nekim aktualnim zbivanjima u području ekologije i zaštite okoliša</p> <p>Stalni seminari:</p> <p>Seminar 1. Život i fizički okoliš U kakvom su odnosu živi svijet i neživi okoliš. Život unutar okvira fizikalnih i kemijskih zakona koji vladaju na Zemlji. Što život razlikuje od neživog okoliša.</p> <p>Seminar 1. Proizvodnja u moru (primarna, herbivorna, detrivorna) Naglasiti razlike između kopna i mora u pogledu proizvodnje različitih trofičkih kategorija, njihove biomase i međusobnih omjera</p>	
Vrste izvođenja nastave:	x predavanja x seminari i radionice ☐ vježbe ☐ <i>on line</i> u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava	x samostalni zadaci x multimedija ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)
Obveze studenata	Redovito pohađanje nastave i izvršavanje zadanih obveza	

Praćenje rada studenata (<i>upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta</i>):	Pohađanje nastave	0.5	Istraživanje		Praktični rad	
	Eksperimentalni rad		Referat		(Ostalo upisati)	
	Esej		Seminarski rad	0.5	(Ostalo upisati)	
	Kolokviji	1	Usmeni ispit		(Ostalo upisati)	
	Pismeni ispit	2	Projekt		(Ostalo upisati)	
Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	<p>Do konačne ocjene dolazi se skupljanjem bodova na pismenim ispitima tijekom semestra. Maksimalni broj bodova koji se može sakupiti je 30.</p> <p>Bodovi se skupljaju kroz pismene testove na sljedeći način: Test iz poglavlja UVOD 10 bodova Test iz poglavlja EKOLOGIJA JEDINKE 10 bodova Test iz poglavlja EKOLOGIJA EKOSISTEMA 10 bodova UKUPNO 30 bodova</p> <p>Broj sakupljenih bodova pretvara se u jednu od ocjena prema sljedećem obrascu:</p> <p>> 27 bodova - izvrstan (5) 24 – 27 bodova - vrlo dobar (4) 19 – 23 boda - dobar (3) 15 – 18 bodova - dovoljan (2) < 15 bodova - student nije zadovoljio</p> <p>Student na kraju semestra ima pravo ponoviti jedan test po svom odabiru. Nakon ponovljenog testa postignuti bodovi su važeći, a stari bodovi iz prvog pokušaja se brišu.</p> <p>Studenti koji ukupno sakupe manje od 15 bodova moraju ponovo izaći na ispit iz cijelog gradiva (onoliko puta koliko to pravilnik o studiranju dozvoljava) na kojem za prolaz moraju ostvariti više od 50% mogućih bodova i u indeks im se upisuje ocjena dovoljan (2). Ukoliko je student ostvario preko 80% od mogućih bodova u indeks mu se upisuje ocjena dobar (3).</p>					
Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov				Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija
	Šolić, M: Osnove ekologije, CD s nastavnim materijalima koji uključuje PP prezentacije, skripta,					DA

	pitanja za samoprovjeru znanja, primjere testova, te primjeri zadataka s rješenjima.		
	Šolić, M. 2016. Ekologija zajednica i ekosustava. Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb (u tisku) http://www.gmtk.hr/web/index.asp?str=51270		DA
	Šolić, M. 2016. Krojenje života. Izvori, Zagreb (u tisku) www.izvori.com		DA
Dopunska literatura	1. Ricklefs, R.E. and Miller, G.L. 1999. Ecology. (4. Ed.) W.H. Freeman and Company. 896 pp. 2. Begon, M., Townsend, C.R. and Harper, J.L. 2005. Ecology: From Individuals to Ecosystems. (4. Ed.), Wiley-Blackwell. 752 pp. 3. Krebs, C.J. 2009. Ecology: The Experimental Analysis of Distribution and Abundance. 2000. (6. Ed.). Benjamin Cummings. 655 pp.		
Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje utvrđenih ishoda učenja	Provjere znanja i vještina Studentske ankete Praćenje uspješnosti studiranja		
Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)			